Kamil Filipek, Tomasz Jurkiewicz

Państwowa Szkoła Wyższa im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Preferencje wyboru kierunku studiów w Państwowej Szkole Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej

Streszczenie

Przedmiotem przeprowadzonych badań było zebranie opinii studentów pierwszego roku Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w semestrze zimowym roku akademickiego 2012/2013 na temat preferencji wyboru kierunku studiów i szkoły wyższej oraz oczekiwań i planów w związku z podjętym kształceniem. Materiał w badaniach został zebrany za pomocą wypełnianego przez studentów – respondentów, anonimowego kwestionariusza ankiety audytoryjnej. Przeprowadzone badania pokazały jakie są główne motywy podjęcia studiów wyższych, wyboru Państwowej Szkoły Wyższej w Białej Podlaskiej jako uczelni oraz wyboru konkretnego kierunku kształcenia. Badania potwierdziły, że w lokalnym środowisku, bogata oferta dydaktyczna, prestiż oraz baza infrastrukturalna znajduje wielu zwolenników. Studenci PSW mają jasno sprecyzowane oczekiwania, choć kierują się modami, najczęściej posiadają już plany na przyszłość, na najbliższe lata.

Słowa kluczowe: innowacje, transfer technologii, potencjał badawczo-rozwojowy, CBnI

Cel badań

Głównym przedmiotem przeprowadzonych badań było zebranie opinii studentów pierwszego roku Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej w semestrze zimowym roku akademickiego 2012/2013 na temat preferencji wyboru kierunku studiów i szkoły wyższej oraz oczekiwań i planów w związku z podjętym kształceniem.

Znajomość opinii respondentów pozwoli podnieść standardy kształcenia w PSW w Białej Podlaskiej, ukierunkować działania promocyjne (informacyjne) uczelni i dostosować ofertę kształcenia do wymagań studentów.

Metodologia badania

Materiał w badaniach został zebrany za pomocą wypełnianego przez studentów PSW w Białej Podlaskiej – respondentów, anonimowego kwestionariusza ankiety audytoryjnej.

Udział w badaniach był dobrowolny. Ankieta na temat wyboru kierunku studiów i szkoły wyższej oraz oczekiwań i planów w PSW spotkała się z bardzo dużym zainteresowaniem studentów, co w konsekwencji pozwoliło zebrać opinie (przebadać) niemalże całą dostępną populację studentów I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

W badaniach wzięło udział i zwróciło ankiety 906 studentów, spośród 16 kierunków studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Wg stanu liczby studentów na dzień 1 października br. zapisanych na studia stacjonarne było 1172 studentów oraz 221 na studia niestacjonarne (w tym 62 osoby na kierunku pielęgniarstwo pomostowe). Przebadano 68% populacji. W badaniu nie uczestniczyli ci spośród respondentów (studentów), którzy wyraźnie sobie tego nie życzyli oraz z różnych powodów nie uczestniczyli w zajęciach na uczelni w okresie zbierania danych lub mimo przyjęcia na PSW nie podjęli nauki (nie zjawili się na zajęciach). Nie stosowano metod doboru próby, badanie, zgodnie z zamierzeniami metodologicznymi, przeprowadzono na całej dostępnej w danej chwili populacji.

Materiał badawczy był zbierany podczas tzw. dnia adaptacyjnego na PSW w Białej Podlaskiej: w dniu 1 października 2012 r. dla studentów pierwszego roku studiów stacjonarnych i dniu 6 października 2012 r. dla studentów studiów niestacjonarnych.

Badania realizował Instytut Socjologii PSW, koordynację badań prowadzili dr Kamil Filipek i dr Tomasz Jurkiewicza. W realizację badań włączyli się czynnie również doc. dr Wiesław Romanowicz, mgr Beata Soroka i mgr Dawid Błaszczak.

Konstrukcja narzędzia: Przygotowana ankieta składała się z trzech części. W pierwszej znalazły się pytania o wybór kierunku studiów i szkoły wyższej, w drugiej części zamieszczono pytania o oczekiwania i plany studenta, w trzeciej, na końcu, o fakty tj. metryczka. Zredagowano 11 pytań o opinie i 6 pytań o fakty (metryczka). Zastosowano strategię lejka.

Całość została rozmieszczona na 1 karcie formatu A4, druk dwustronny. Przy każdym pytaniu zamieszczono informację o ilości i sposobie zaznaczania odpowiedzi.

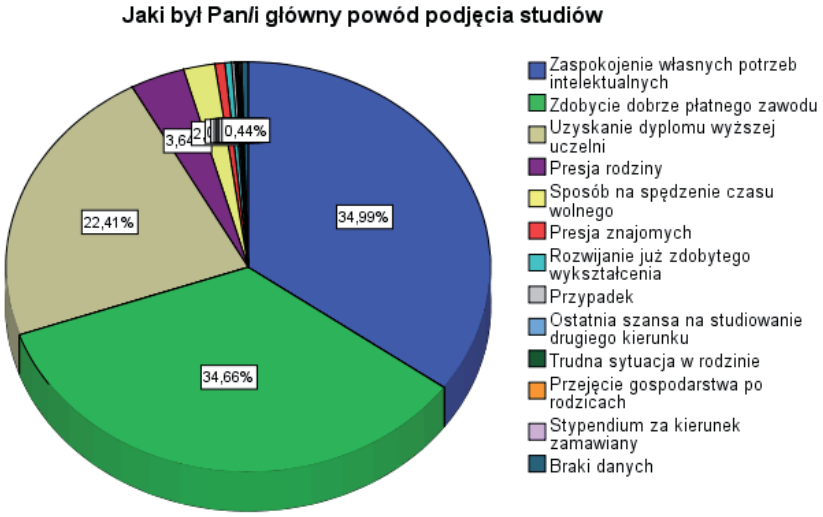
Na potrzeby badania sformułowano następujące hipotezy:

1. Studenci PSW w Białej Podlaskiej podjęli kształcenie na studiach wyższych z potrzeby zaspokojenia własnych potrzeb intelektualnych.
2. Szeroka oferta dydaktyczna oraz niewielka odległość od miejsca zamieszkania jest silnym argumentem za wyborem PSW w Białej Podlaskiej.
3. Wybierając kierunek studiów studenci kierują się perspektywami znalezienia pracy i wysokich zarobków.
4. Działania promocyjne uczelni w wysokim stopniu zaspokajają potrzeby informacyjne w zakresie możliwości kształcenia w PSW w Białej Podlaskiej.
5. Studenci oczekują od władz uczelni zorganizowania koncertów rozrywkowych, przedstawień teatralnych i seansów filmowych.
6. Po ukończeniu studiów na wybranym kierunku studenci PSW zamierzają podjąć pracę.

Prezentacja wyników

Zespół badawczy zamierzał poznać opinie na temat preferencji wyboru kierunku studiów i szkoły wyższej oraz oczekiwań i planów studentów pierwszego roku PSW w związku z podjętym kształceniem. Zespół badawczy opracował także szczegółowe zestawienia ilościowe (ujęcie tabelaryczne).

Realizując cel poproszono przede wszystkim o wskazanie powodu podjęcia studiów akademickich.

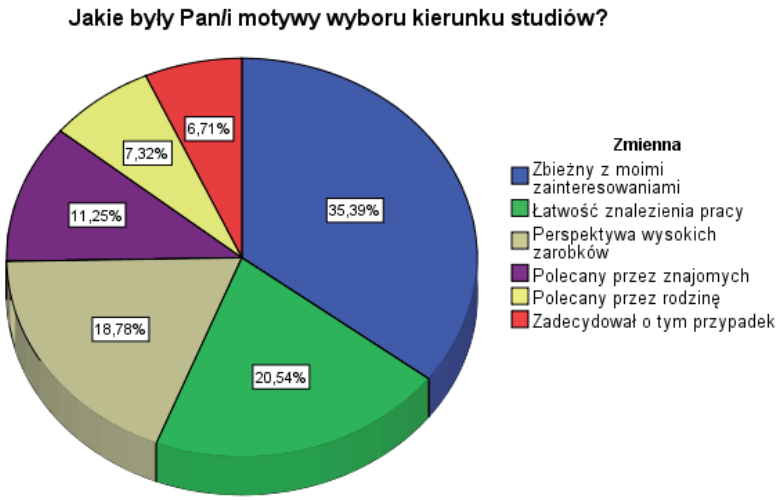
Wykres 1. Powody podjęcia studiów
Źródło: opracowanie własne

Powody podjęcia studiów wyższych wskazywane przez respondentów były bardzo różne. Respondenci najczęściej wskazywali trzy powody. Największa grupa studentów pierwszego roku – 317 osób (tj. 35% zebranych odpowiedzi) podjęła studia dla zaspokojenia własnych potrzeb intelektualnych, tylko kilka osób mniej – 314 (tj. 34,7% wskazań) kierowało się przy podejmowaniu studiów chęcią zdobycia dobrze płatnego zawodu. Jako trzeci pod względem ważności powód, wskazywano chęć uzyskania dyplomu wyższej uczelni (203 przypadki, tj. 22,4%). Tylko w 1 przypadku głównym powodem podjęcia studiów była zachęta w postaci otrzymania stypendium za kierunek zamawiany. Pojawiła się tutaj pewna rozbieżność ze względu na zmienną płci; kobiety zazwyczaj jako główny powód podawały zaspokajanie własnych potrzeb intelektualnych, mężczyźni okazali się bardziej pragmatyczni, najczęściej odpowiadali że studia podjęli dla zdobycia dobrze płatnego zawodu.

Tabela 1. Powód podjęcia studiów a płeć

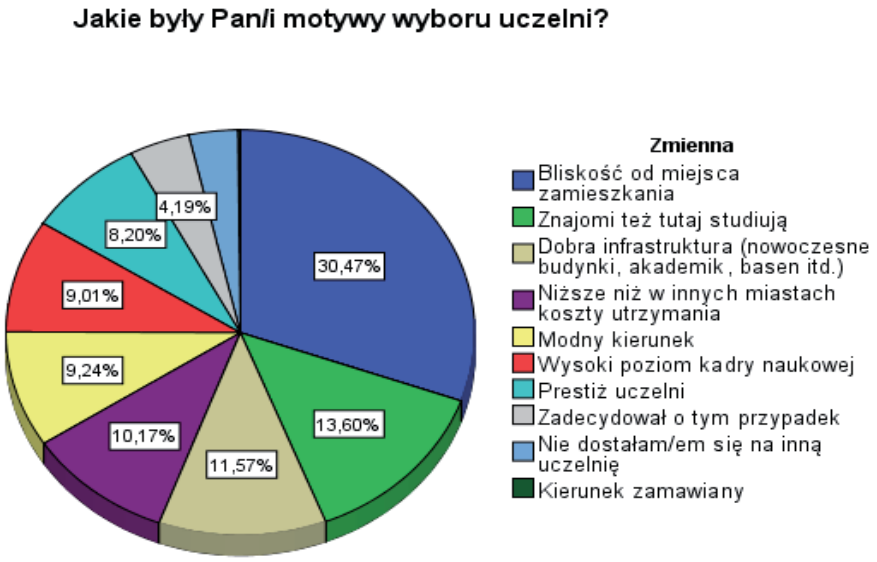
Powód podjęcia studiów a płeć		Płeć respondenta			
		Kobieta		Mężczyzna	
		Liczebność	% z N w kolumnie	Liczebność	% z N w kolumnie
Jaki był Pan/i główny powód podjęcia studiów	Zaspokojenie własnych potrzeb intelektualnych	209	40,2%	105	28,1%
	Presja rodziny	10	1,9%	22	5,9%
	Presja znajomych	4	0,8%	2	0,5%
	Zdobycie dobrze płatnego zawodu	163	31,3%	148	39,6%
	Uzyskanie dyplomu wyższej uczelni	126	24,2%	76	20,3%
	Sposób na spędzenie czasu wolnego	3	0,6%	16	4,3%
	Rozwijanie już zdobytego wykształcenia	3	0,6%	1	0,3%
	Ostatnia szansa na studiowanie drugiego kierunku	0	0,0%	1	0,3%
	Trudna sytuacja w rodzinie	1	0,2%	0	0,0%
	Przypadek	1	0,2%	1	0,3%
	Przejęcie gospodarstwa po rodzicach	0	0,0%	1	0,3%
	Stypendium za kierunek zamawiany	0	0,0%	1	0,3%

Źródło: opracowanie własne

Wykres 2. Motywy wyboru kierunku
Źródło: opracowanie własne

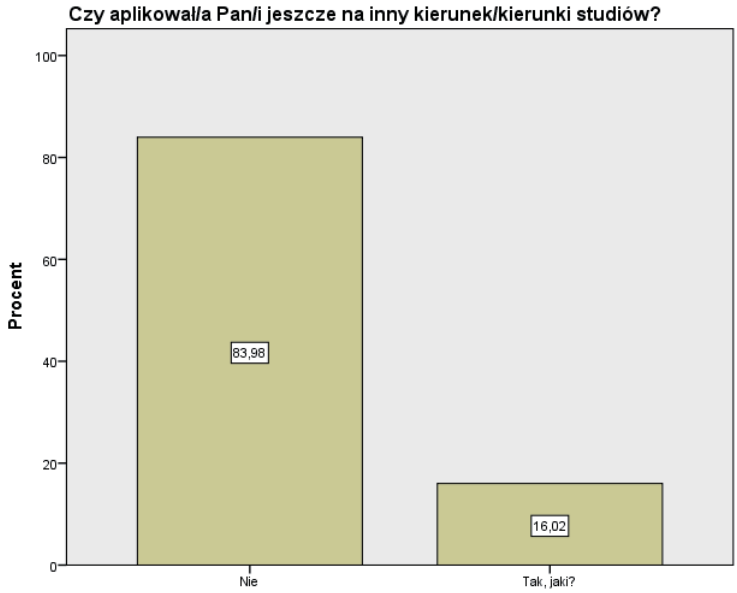
Studenci wskazywali także jakimi najważniejszymi motywami kierowali się przy wyborze konkretnego kierunku studiów. Najczęstszym motywem dla którego respondenci wybrali kierunek była zbieżność kierunku z zainteresowaniami – 522 wskazania (tj. 35,4% odpowiedzi). Nieco rzadziej wskazywano, że kierunek wybrano ze względu na łatwość znalezienia po nim pracy (303 odpowiedzi, tj. 20,5%) i perspektywę wysokich zarobków (277 wskazań, tj. 18,8%). Ankiety pokazały, że w 99 przypadkach (6,7%) o wyborze kierunku studiów nie zdecydowały względy racjonalne lecz przypadek; w prawie co piątym przypadku wyboru kierunku studiów dokonano po namowie, czy poleceniu, przez rodzinę albo znajomych.

Wykres 3. Motywy wyboru uczelni
Źródło: opracowanie własne

W badaniach pytano także o motywy wyboru uczelni. Zdecydowanie największa grupa pytanych wybrała Państwową Szkołę Wyższą w Białej Podlaskiej ze względu na bliskość od miejsca zamieszkania (524 odpowiedzi tj. 30,5%). Wskazuje to także na lokalne pochodzenie studentów. Rzadziej, w 234 przypadkach (13,6%) wybrano PSW jako miejsce zdobywania wykształcenia ze względu na znajomych, którzy też tutaj studiują. Jeszcze mniejsza grupa – 199 osób (11,6% wskazań) wybrała tą uczelnię kierując się jej dobrą infrastrukturą (nowoczesne budynki, akademik i basen). Mimo szeroko prowadzonej akcji informacyjnej „kierunek zamawiany" zdecydował o wyborze uczelni tylko w 3 przypadkach (0,2%). Do tego mniej więcej co dziesiąty student wskazywał odpowiedź „modny kierunek", „wysoki poziom kadry naukowej" i „prestiż uczelni".

W grupie studentów poddanych badaniu, zdecydowana większość (83,98%) nie aplikowała na dodatkowy kierunek studiów. Na drugi kierunek aplikowały 142 osoby (16,02%).

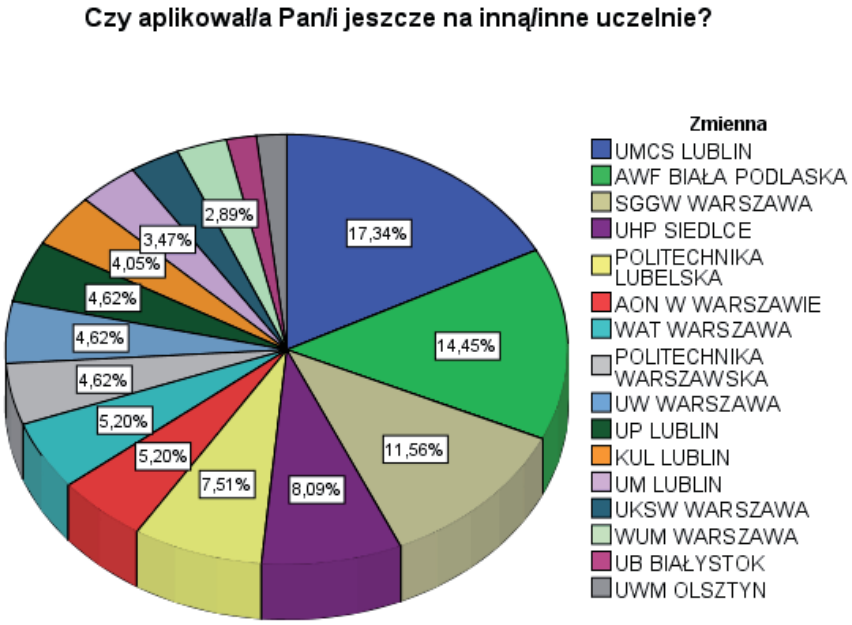
Wykres 4. Zainteresowanie drugim kierunkiem studiów
Źródło: opracowanie własne

Respondenci, którzy aplikowali na drugi kierunek studiów najczęściej odpowiadali, że byli oprócz podstawowego kierunku także zainteresowani ekonomią (10 osób), ratownictwem medycznym (9 osób), turystyką i rekreacją (9 osób), bezpieczeństwem narodowym (8 osób), filologią angielską (8 osób), finansami i rachunkowością (8 osób). Najrzadziej jako drugi kierunek wybierano (1 wskazanie): architekturę i urbanistykę, architekturę wnętrz, biochemię, dziennikarstwo, politologię, medycynę, czy lotnictwo.

Wykres 5. Aplikacja równoległa na drugi kierunek studiów
Źródło: opracowanie własne

Podczas dnia adaptacyjnego studentów pierwszego roku pytano również o to, czy aplikowali również na inną/inne uczelnie. 204 osoby odpowiedziały, że poza ubieganiem się o miejsce na PSW starały się też o przyjęcie na inne uczelnie.

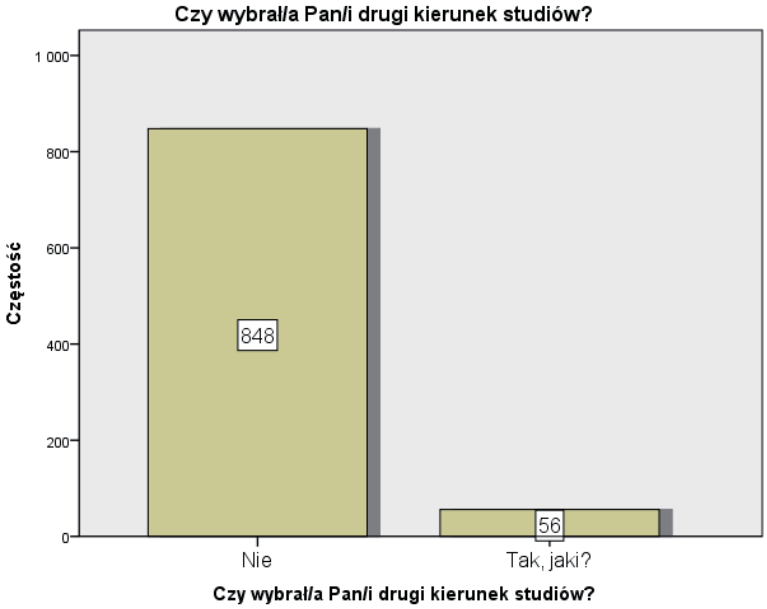

Uczelnie na które aplikowało co najmniej 3 studentów.

Wykres 6. Zainteresowanie studiami na innych uczelniach
Źródło: opracowanie własne

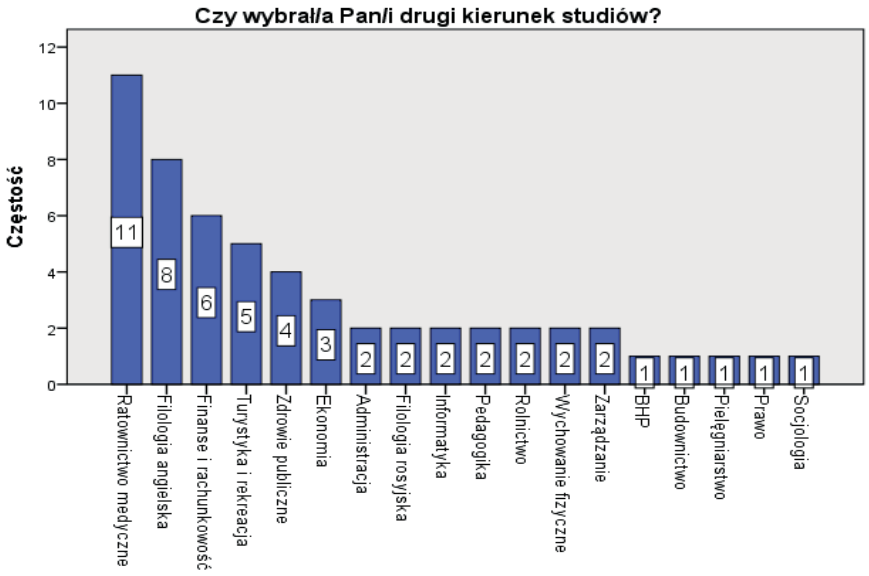
Ankietowani najczęściej wskazywali uczelnie w stosunkowo niezbyt oddalonych od Białej Podlaskiej ośrodkach. Największa grupa pytanych – 30 osób (tj. 14,7% odpowiedzi), którzy aplikowali na inną jeszcze uczelnię poza Państwową Szkołą Wyższą była zainteresowana podjęciem studiów na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie. Nieco mniej studentów aplikowało dodatkowo na Akademię Wychowania Fizycznego w Białej Podlaskiej (25 osób), Szkołę Główną Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie (20 osób), Uniwersytet Humanistyczno-Przyrodniczy w Siedlcach (14 osób) i Politechnikę Lubelską (13 osób). Odnotowano kilka przypadków aplikowania na Uniwersytet Warszawski, Katolicki Uniwersytet Lubelski, czy na Uniwersytet w Białymstoku. Studenci PSW przyznali także że nosili się z zamiarem podjęcia studiów w różnych ośrodkach na terenie całego kraju (pojedyncze wskazania): Wrocław, Poznań, Gdańsk, Kraków, Łódź.

Studenci zostali zapytani także o wybór drugiego kierunku studiów.

Wykres 7. Wybór drugiego kierunku studiów wyższych.
Źródło: opracowanie własne

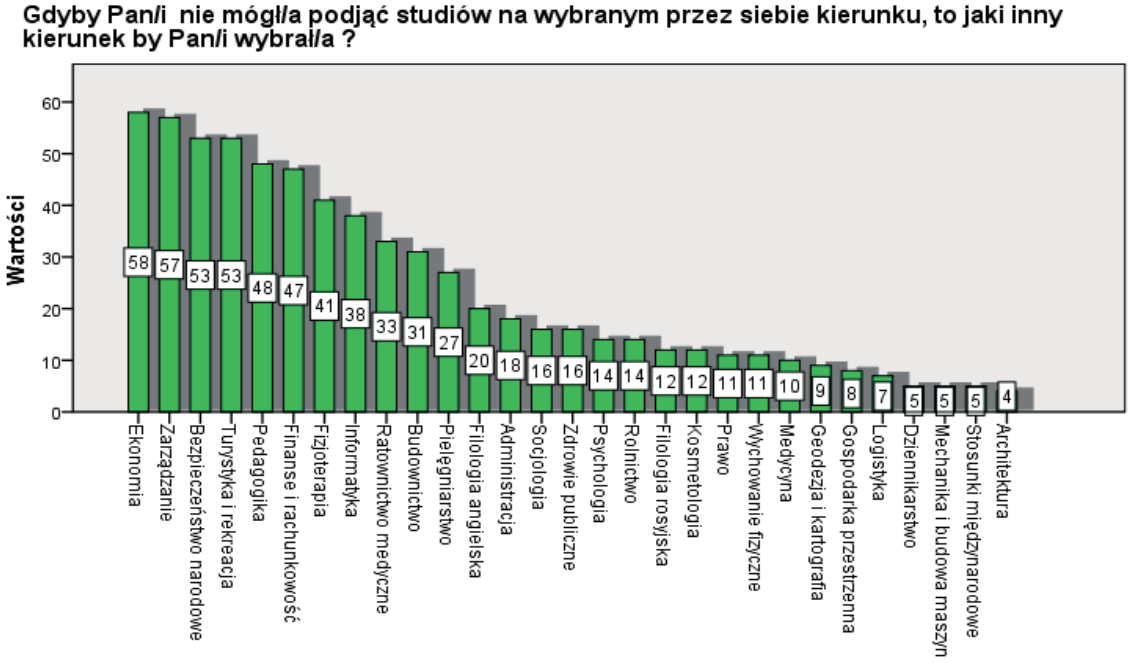
W badanej grupie 56 studentów zdecydowało się w roku akademickim 2012/13 na studia na dodatkowym kierunku. Większość ankietowanych (848 osób) nie była zainteresowana zdobyciem dodatkowego wykształcenia.

Wykres 8. Drugi kierunek podejmowany przez studentów
Źródło: opracowanie własne

Największa grupa wybrała jako drugi kierunek ratownictwo medyczne (11 studentów); popularnością cieszyła się też filologia angielska (8 studentów) i finanse i rachunkowość (6 studentów). W pojedynczych przypadkach wybierano studia z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy, budownictwa, pielęgniarstwa, prawa i socjologii.

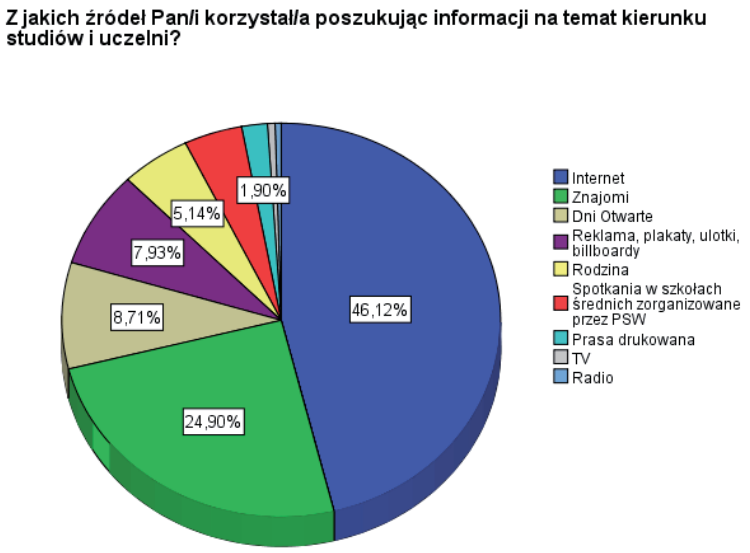
Ankietowanych zapytano także o ewentualne wskazanie innego kierunku, gdyby nie mogli podjąć nauki na wybranym przez siebie.

Wykres 9. Alternatywny kierunek studiów
Źródło: opracowanie własne

Studenci PSW, gdyby nie mogliby studiować wybranego kierunku, najchętniej wybraliby ekonomię (58 wskazań, tj. 6,4% odpowiedzi), zarządzanie (57 wskazań, tj. 6,3% odpowiedzi), bezpieczeństwo narodowe lub turystykę i rekreację (po 53 wskazania tj. po 5,8% odpowiedzi). Ankietowani znacznie rzadziej wskazywali jako alternatywny wybór jeszcze inne kierunki studiów prowadzone na PSW. Poniżej 1% wskazań znalazły się kierunki w zasadzie nie prowadzone w PSW, stąd być może słabe nimi zainteresowanie: gospodarka przestrzenna, logistyka dziennikarstwo, mechanika i budowa maszyn, stosunki międzynarodowe, architektura, inżynieria środowiska, matematyka, transport, iberystyka, filologia polska, filozofia, fotografia, hotelarstwo, politologia, pożarnictwo, technologia żywienia.

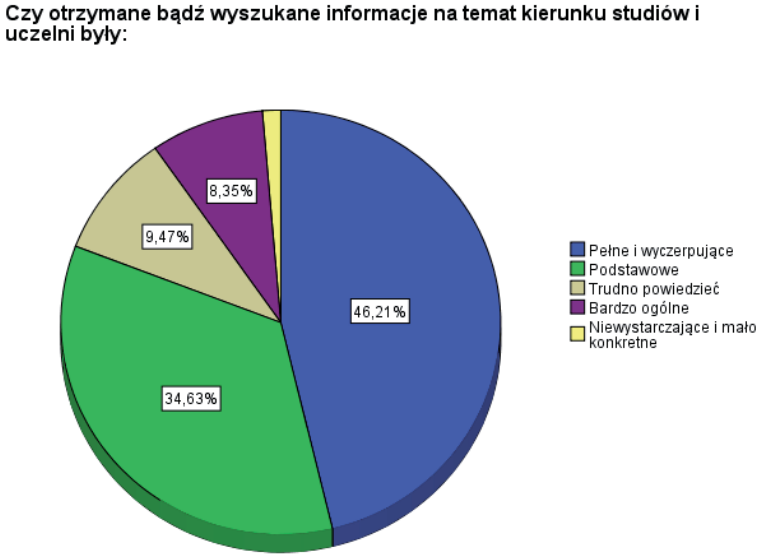
Zespół badawczy chciał również poznać, z jakich źródeł studenci PSW korzystali poszukując informacji na temat kierunku studiów i uczelni.

Wykres 10. Źródła informacji na temat studiów
Źródło: opracowanie własne

Respondenci w przeważającej większości korzystali z dwóch źródeł informacji. Największa grupa studentów 46,1% przy poszukiwaniu informacji na temat kierunku studiów i odpowiedniej uczelni korzystała z Internetu. Bardzo popularne okazało się także pozyskiwanie informacji od znajomych 24,9%. Dopiero na trzecim miejscu pod względem popularności w poszukiwaniu informacji znalazły się organizowane przez uczelnię dni otwarte 8,71%. Najmniejsza grupa respondentów przy poszukiwaniu przedmiotowych informacji korzystała z prasy drukowanej i przekazów radiowych (1%).

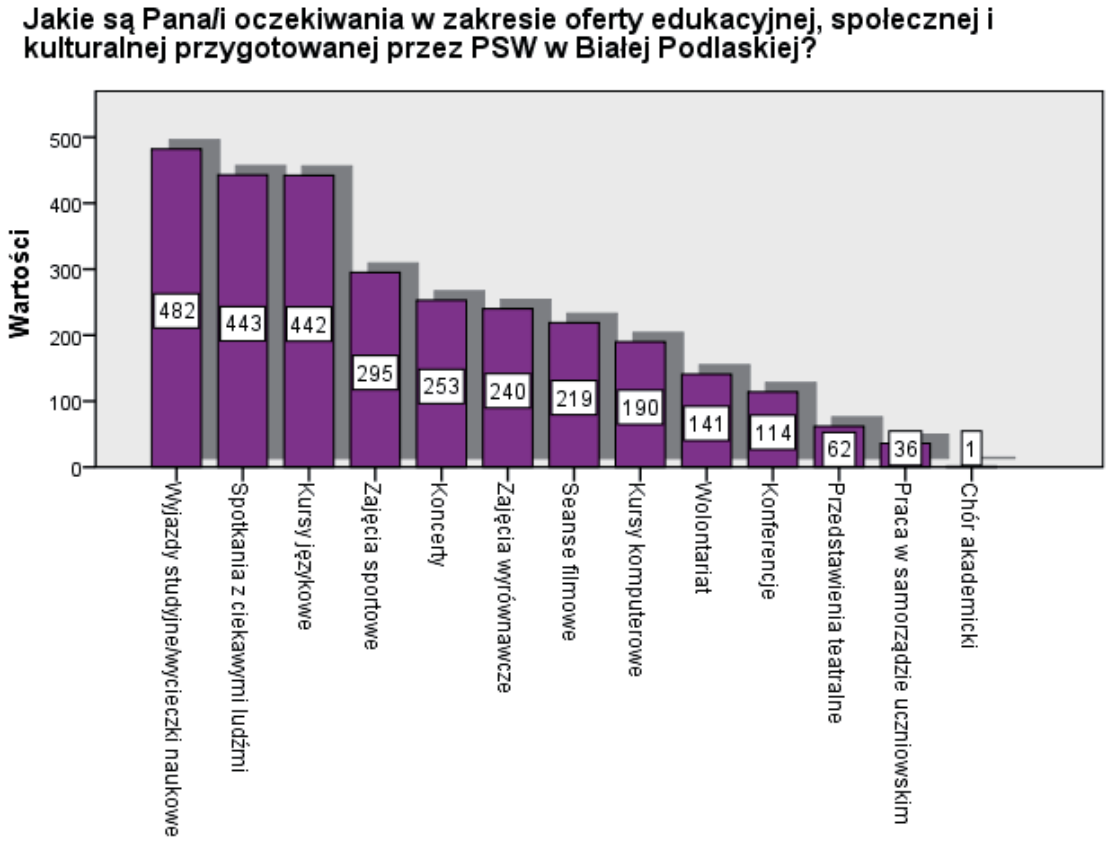
Respondenci oceniali także, na ile otrzymane lub wyszukane informacje na temat kierunku studiów i uczelni były przydatne.

Wykres 11. Ocena przydatności wyszukanych informacji
Źródło: opracowanie własne

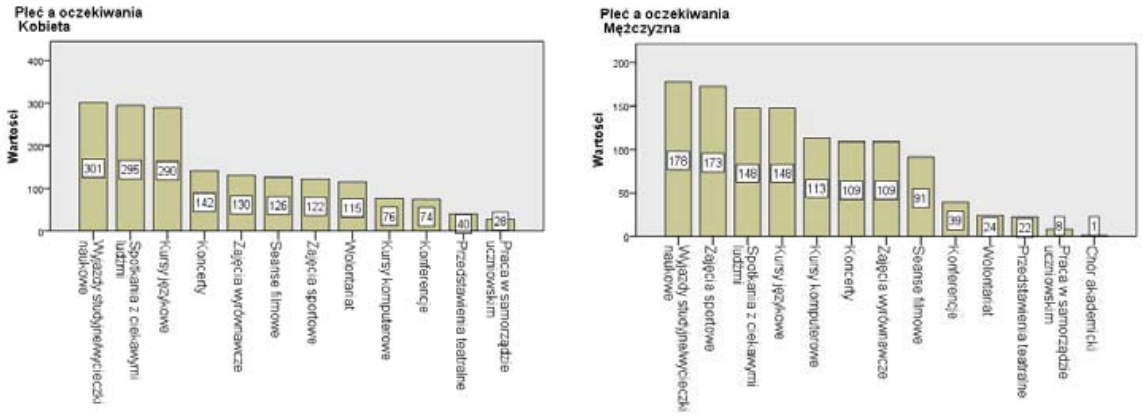
Największa grupa ankietowanych – 415 osób (45,8%) uznała, że otrzymane bądź wyszukane informacje na temat kierunku studiów i uczelni były pełne i wyczerpujące. 311 osób (34,63%) uznało, że informacje były jedynie podstawowe. W ocenie 12 osób (1,3%) otrzymane informacje były niewystarczające i mało konkretne. Prawie 10% studentów PSW nie potrafiło ocenić na ile informacje były kompletne.

Interesowano się także oczekiwaniami i planami ankietowanych. Zespół badawczy szczególnie chciał poznać oczekiwania studentów w zakresie oferty edukacyjnej, społecznej i kulturalnej przygotowanej przez PSW w Białej Podlaskiej.

Wykres 12. Oczekiwania studentów ze strony PSW
Źródło: opracowanie własne

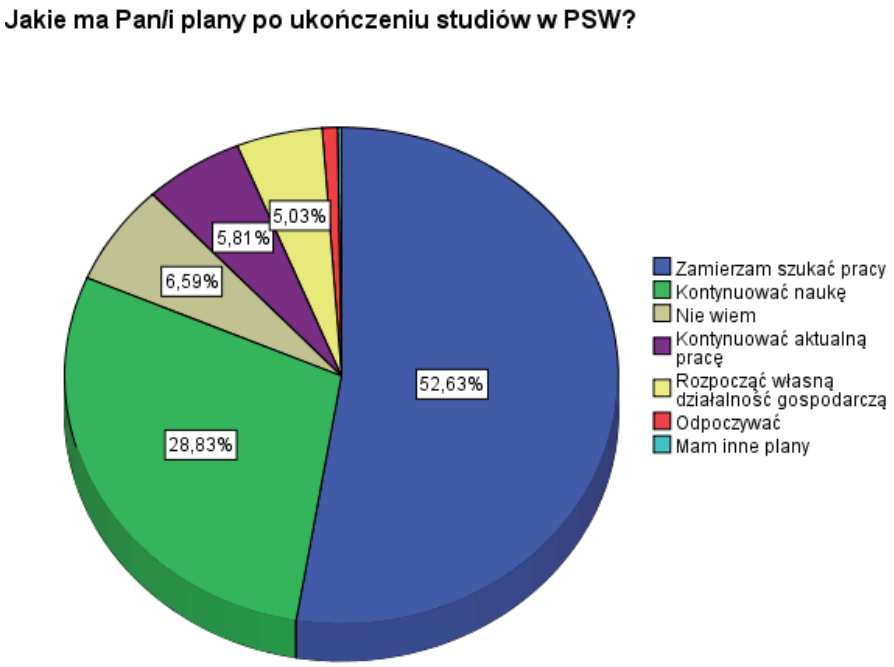
Ankietowani mają przede wszystkim trzy rodzaje oczekiwań względem Państwowej Szkoły Wyższej w Białej Podlaskiej. Najwięcej studentów 482 (16,5%) oczekuje zorganizowania wyjazdów studyjnych lub wycieczek naukowych. Po drugie, niewielu mniej (443 osoby, tj. 15,2% odpowiedzi) studentów chce spotkań z ciekawymi, interesującymi ludźmi. Na trzecim miejscu, 442 studentów (15,1% ankietowanych) wskazało oczekiwania w postaci kursów językowych. Najmniejsze oczekiwania respondenci mają względem pracy w samorządzie (ok. 1%). Jeden ankietowany wskazał oczekiwania w postaci zorganizowania na PSW chóru akademickiego.

Wykres 13. Oczekiwania a płeć studentów PSW
Źródło: opracowanie własne

Oczekiwania kobiet i mężczyzn względem Państwowej Szkoły Wyższej w Białej Podlaskiej nie są jednakowe. Kobiety oczekują przede wszystkim wyjazdów i wycieczek (301), spotkań z ciekawymi ludźmi (295) i kursów językowych. Mężczyźni za ważne uznali również zajęcia sportowe (2 wskazanie, 173).

Interesujące okazały się także plany ankietowanych po ukończeniu PSW.

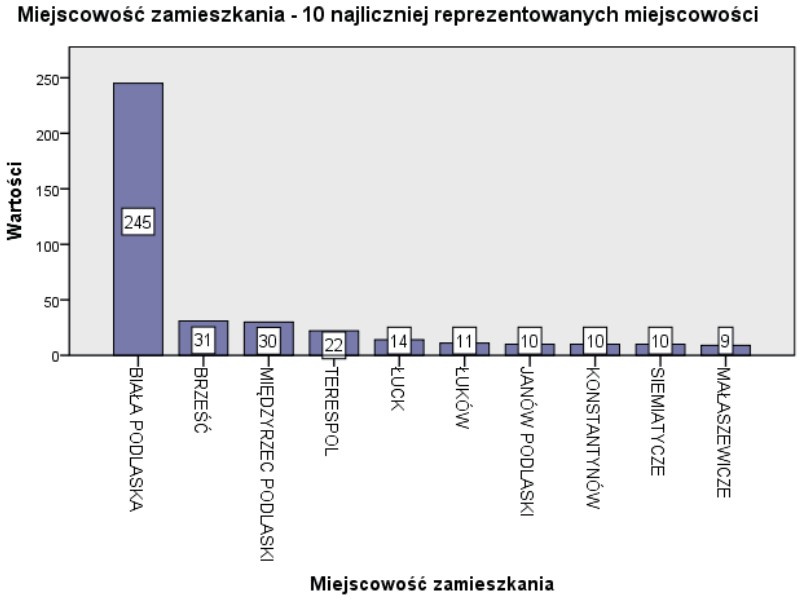

Wykres 14. Plany ankietowanych po ukończeniu studiów
Źródło: opracowanie własne

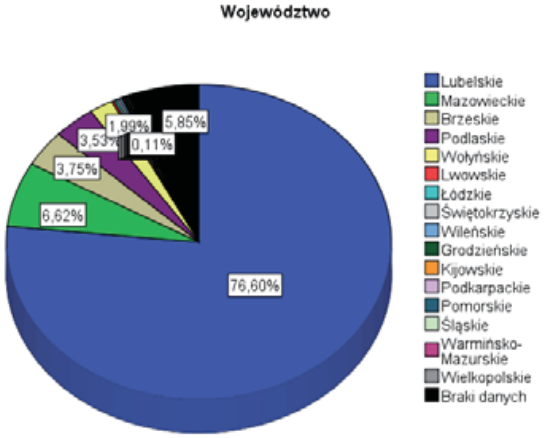
Ponad połowa studentów PSW w Białej Podlaskiej – 471 ankietowanych (52,6%) po ukończeniu studiów planuje szukać pracy. 28,8% pytanych (258 osób) już zdecydowało, że będzie kontynuować naukę. Kilka osób (ok. 1%) zechce odpocząć po skończeniu studiów lub ma inne plany. Decyzji na temat dalszej przyszłości po zakończeniu studiów nie podjęło zaledwie 59 osób, tj. 6,6% respondentów.

Metryczka

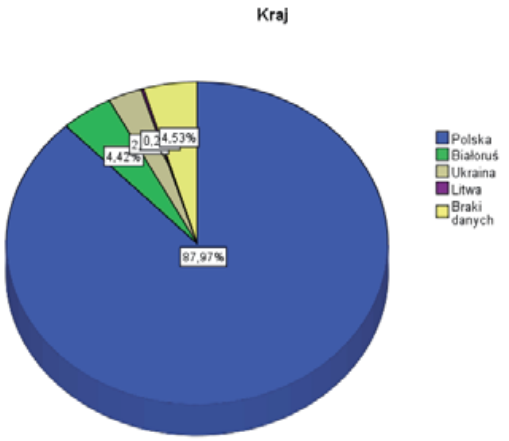
Na podstawie otrzymanych wyników możliwe okazało się określenie miejscowości, województwa, kraju z których pochodzą studenci PSW oraz wskazanie jaki typ szkoły średniej ukończyli.

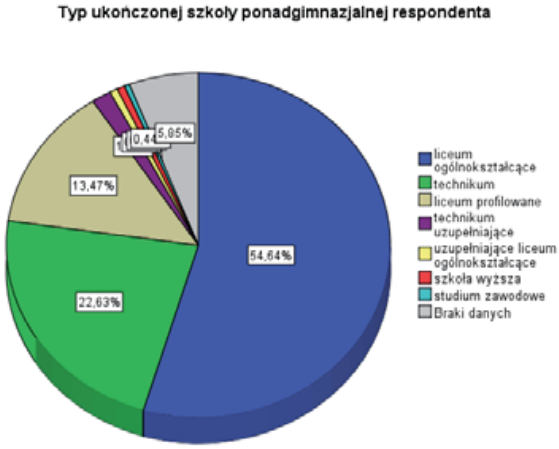
Wykres 15. Miejscowości stałego zamieszkania ankietowanych
Źródło: opracowanie własne

Wykres 16. Województwo stałego zamieszkania ankietowanych
Źródło: opracowanie własne

Wykres 17. Kraj pochodzenia respondentów
Źródło: opracowanie własne

Wykres 18. Typ ukończonej przez respondenta szkoły ponadgimnazjalnej
Źródło: opracowanie własne

Najliczniejszą grupę studentów stanowią mieszkańcy woj. lubelskiego (76,6%), rzadziej mazowieckiego (6,6%), czy innych. Pochodzą z 279 miejscowości, w tym spoza kraju (ok. 8% - Białoruś, Ukraina, Litwa). Studenci PSW w zdecydowanej większości to ludzie młodzi, 95% ankietowanych nie przekroczyło 25 roku życia. Studenci pierwszego roku w PSW to przede wszystkim absolwenci liceów ogólnokształcących (58%) i techników (24%).

Podsumowanie i wnioski

Z przeprowadzonej weryfikacji hipotez badawczych, wynika, że większość z nich została potwierdzona w pełni lub w części.

Studenci Państwowej Szkoły Wyższej im. Papieża Jana Pawła II w Białej Podlaskiej, co pokazały zaprezentowane wyniki w dużej części jako główny powód podjęcia studiów uznali zaspokojenie własnych potrzeb intelektualnych.

Biorąc pod uwagę także inne alternatywy należy stwierdzić że hipoteza 1 jest jedynie w części prawdziwa. Niewielu mniej studentów zapisało się na studia dla zdobycia dobrze płatnego zawodu. „Kierunek zamawiany" też nie jest szczególnie częstym powodem podjęcia studiów.

Okazało się, że głównym motywem wyboru uczelni była bliskość od miejsca zamieszkania, a respondenci byli dobrze zorientowani w kierunkach kształcenia. Hipoteza nr 2 okazała się prawdziwa; studenci pierwszego roku niemalże w 80% pochodzą z terenu województwa lubelskiego.

Hipoteza dotycząca kierowania się perspektywami znalezienia pracy i wysokich zarobków przy wyborze kierunku studiów okazała się po części prawdziwa. To dwa bardzo ważne powody dla studentów, ale przede wszystkim o wyborze kierunku decyduje zbieżność z zainteresowaniami.

Pozytywnie zweryfikowano działania informacyjne PSW w zakresie kierunków kształcenia. Jedynie nieliczni (poniżej 10% zapytanych) uznali informacje za niewystarczające i mało konkretne. Decydującą rolę w poszukiwaniu wiadomości o uczelni i jej ofercie przypisano sieci internet i znajomym; hipoteza 4 jest prawdziwa.

Studenci nie oczekują od władz uczelni imprez rozrywkowych, tj. zorganizowania koncertów, przedstawień teatralnych i seansów filmowych. Przeciwnie, młodzież spodziewa się raczej wyjazdów studyjnych (wycieczek naukowych), spotkań z ciekawymi ludźmi i kursów językowych. Hipoteza 5 okazała się fałszywa.

Pozytywnie sprawdzono hipotezę nr 6; po ukończeniu studiów na wybranym kierunku studenci PSW zamierzają w większości podjąć pracę, do tego kilkadziesiąt osób chce rozpocząć własną działalność gospodarczą. Wielu spośród ankietowanych (28,83%) chce jednak kontynuować naukę.

Przeprowadzone badania pokazały jakie są główne motywy podjęcia studiów wyższych, wyboru Państwowej Szkoły Wyższej w Białej Podlaskiej jako uczelni oraz wyboru konkretnego kierunku kształcenia. Okazało się, że w lokalnym środowisku, bogata oferta dydaktyczna, prestiż oraz baza infrastrukturalna znajduje wielu zwolenników. W przeważającej części studenci PSW to ludzie młodzi, absolwenci liceów ogólnokształcących i techników w regionie. Mają jasno sprecyzowane oczekiwania, choć kierują się modami, najczęściej posiadają już plany na przyszłość, na najbliższe lata.

Skoordynowana akcja promocyjna nastawiona na tę grupę docelową, wzmocnienie wizerunku w internecie i wśród znajomych studentów, w przyszłości może przysporzyć nowych studentów.

Liczba znaków ze spacjami: 21 362